



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Universitätsbibliothek Paderborn

## Flores Directorii Inqvisorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Consilivm Decimvmqvarvm.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11434**



## CONSILIVM DECIMVM QVARTVM.

**S**acerdos obtinet Capellaniam, de cuius fundatione nullo modo constat, sed illud tantum certum est teneri ad celebrandum, quotidie in tali Ecclesia, & in tali Altari cum stipendio conuenienti.

Quæritur an Sacerdos teneatur applicare valorem Missarum pro fundatore Capellaniam.

Respondetur, Sacerdotem teneri applicare valorem Missarum pro fundatore Capellaniam; tum quia fundator censetur voluisse sibi consulere, & prodesse omni meliori modo, vt communiter testantur Doctores cum Syluestro, verbo Missa primo num. 5. 7. & 11. Tum quia Capellaniam consueuerunt institui cum onere, vt Capellanus applicet Sacrificium Missæ pro fundatore, & fortissima præsumptio desumitur ex consuetis, & communiter accidentibus. Sanchez in Dialog. lib. 4. cap. 1. num. 13. & Menochius lib. 1. de præsumptionibus quæst. 18. num. 1. & Syluester verbo Missa, 1. quæst. 11.

Tum, quia priorum Legatorum interpretationem, a mente, & voluntate legantium petendam esse præcipiunt viri excellentes iuris Diuini, ac humani. Comitolos responsorum Moralium lib. 7. quæst. 5. num. 2. & quando ex casu superueniente colligitur præsumptio quod si testator cogitasset, ita disposuisset, talis mens debet attendi per textum in l. tale pactum in fin. & in l. acutissimi, C. de fidei commissis iuncta glossa, & in l. generaliter, C. de institutionibus, & substitutionibus sub conditione factis, Syluester verbo testamentum 1. quæst. vlt. conc. & Comitulus responsorum Moralium lib. 7. quæst. 8.



nu. 4. Tum quia testatoris voluntas dicitur evidens quando colligitur ex coniecturis. L. licet Imperator ff. de leg. 1. & leg. non ad ea, de conditionibus, & demonst. Abbas consil. 68. 2. par.

Tum quia testatoris voluntas coniecturata idem operatur, quod expressa. L. si feruus plurium. §. fin. de legat. præsertim quando illam interpretamur coniecturis non captiosis. Comitulus respons. Mor. lib. 7. quæst. 13. nu. 4. post Syluest. Couarruuiam, & Nauarrum, ibidem citatos.

Tum quia pium est, voluntatem testatoris piè interpretari, Comitulus respons. Moral. lib. 7. q. 14. nu. 9.

Tum quia illa interpretatio semper facienda est, quæ fauet animæ. Constan. Roger. de iur. interpr. ver. 8. videamus nu. 2. immo cum de fauore animæ agitur, verba latè semper sunt accipienda, vt notat Bart. in authent. Sacramenta puberum. C. si aduer. vend. Galarat. renuntiat. 23. nu. 4.

Tum denique quia cum tractatur de commodo, & utilitate animæ recurrendum est ad verisimilem testatoris voluntatem, quæ licet aperta non fit, est tamen omninò seruanda. l. cum res. in prin. ff. de leg. 1. l. sicut ceteri. C. de testament. Mantica de coniect. vlt. volunt. lib. 3. tit. 19. nu. 1. & 2. Vbi probat in testamento si quid dubium, vel ambiguum scriptum sit, illud benignè interpretandum, & seruandum, id, quod credibile est cogitatum. L. cum in testamento ff. de reb. dub. Bald. in l. fin. in vlt. not. C. de Hæred. instit.

Et licet verisimilitudo non probet per necesse, probat tamen necessario bono viro. Aret. conf. 126. col. pen. & conf. 84. col. 3. versic. & hoc maxime dicendum, quia quælibet dispositio extenditur ad eum

casum



*Decimumquartū, & Decimumquintū. 325*  
casum de quo verisimiliter fuisset dispositum, si testa-  
tor cogitasset. Dec. consil. 227. n. 11. & consil. 189.  
versic. ad hoc facit. Signorol. consil. 183. n. 10. &  
consil. 206. n. 3. & ita in hoc casu interpretatio insti-  
tuētis Missam quotidianam est intelligenda, vt verifi-  
mile sit intellexisse de Sacrificio sibi applicando, quia  
id prouenit à ratione naturali, cū verisimilitudo dica-  
tur cognata naturæ, & veritatis. Bald. cons. 363. lib.  
3. & cons. 380. n. 3. eodem lib. Oldradus cons. 13. & c.

### CONSILIVM DECIMVMQVINTVM.

**A**d subleuandam inopiam B. eius mariti  
vendidit cum dispensatione Senatus vl-  
timum pignus dotale. C. fratri B. hac  
tamen lege, vt pecunia consignaretur B.  
marito suo, quò posset iuxta literas Senatus merci-  
monium exercere: factum fuit Instrumentum ven-  
ditionis, sed pecuniæ remanserunt apud C. empto-  
rem, & fratrem B. qui nunquam voluit pecunias  
tradere B. eo prætextu, quod fideiusserat pro illo,  
& tamen pro soluendis fideiussionibus receperat à  
B. ducatonos quingentos, nec ideo voluit persol-  
uere prætium pignoris dotalis empti, ita vt A. fue-  
rit coacta mouere litem contra C. vt posset consequi  
prætium pignoris dotalis eidem venditi: Nunc

Quæritur primò an A. tuta conscientia potuerit  
mouere litem contra C.

Secundò, an C. in foro conscientia teneatur ad  
omnes expensas, & damna, quæ verè passa est ipsa A.

Potuit, immo debuit A. salua honestate, & con-  
scientia mouere litem contra C. quando alia via,  
scilicet